

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1704

Vragen van het lid **Rik Janssen** (SP) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het voornemen om griffierechten kostendekkend te maken* (ingezonden 26 januari 2011).

Antwoord van minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 9 maart 2011).

Vraag 1

Kloppen de bedragen voor nieuwe griffierechten zoals die zijn berekend door de Raad voor de Rechtspraak wanneer griffierechten kostendekkend worden gemaakt?¹ Zo nee, wat zijn de juiste bedragen?

Antwoord 1

Het is nu nog te vroeg de contouren van een nieuw griffierechtenstelsel te schetsen. De rekenexercitie van de Raad voor de Rechtspraak is gebaseerd op werklastgegevens en laat zeer forse stijgingen zien voor familiezaken, bestuursrechtzaken en hoger beroep. Die zeer hoge tarieven zullen worden gematigd.

Vraag 2

Deelt u de mening dat de toegang tot een rechter voor eenieder gewaarborgd moet zijn?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Hoe verhouden zich deze enorme verhogingen tot de toezegging zoals die in de Eerste Kamer recentelijk is gedaan om de gevolgen van de laatste aanpassing van de griffierechten na vijf jaar te evalueren?²

¹ De Telegraaf, 15 januari 2011.

² Wijziging Wet griffierechten burgerlijke zaken inzake invoering griffierechtenstelsel (Kamerstuk 31 758).

Antwoord 3

De toegezegde evaluatie betreft de effecten van het nieuwe griffierechtenstelsel, zoals dat door de Wet griffierechten burgerlijke zaken is ingevoerd. Het gaat daarbij vooral om de effecten van de inning van de griffierechten aan het begin van de procedure en de consequenties van niet-tijdige betaling.

Vraag 4

Hoe kunnen burgers zich nog verweren tegen de overheid als de griffierechten met bijna tweeduizend procent zullen stijgen? Hoe verhoudt zich dit tot de waarborgen in artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden?

Antwoord 4

Voor burgers en bedrijven dient de toegang tot het recht te worden gewaarborgd. Die eis vloeit voort uit het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Uit het EVRM vloeien echter geen harde criteria voort waaraan de financiële maatregelen kunnen worden afgemeten. Momenteel wordt gewerkt aan een kostendekkend griffierechtenstelsel dat naar mijn mening de toets van het EVRM zal kunnen doorstaan.

Vraag 5, 6, 7

Heeft u berekend wat de gevolgen zullen zijn voor mensen met een middeninkomen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat zijn de uitkomsten?

Heeft u berekend wat de gevolgen zijn voor het midden- en kleinbedrijf (MKB) als gevolg van de enorme lastenverzwaring door het invoeren van kostendekkende griffierechten?

Wat is uw reactie op de kritiek van MKB Nederland dat de door u gewenste extreme verhoging van de griffierechten de deur open zal zetten voor misbruik en de moraal in het handelsverkeer zal ondermijnen?

Antwoord 5, 6, 7

Het wetsvoorstel zal vergezeld gaan van een ex-ante impactanalyse, waarin de effecten van hogere griffierechten op genoemde groepen worden geanalyseerd. Ik ben voornemens niet alleen on- en minvermogenden gedeeltelijk te compenseren voor gevolgen van de hogere griffierechten, maar ook de middeninkomens te ontzien. Dat zal ertoe leiden dat ca. 60% van de bevolking een gereduceerd tarief betaalt. In het huidige stelsel gaat het om ruim 40%.

Indien het recht onvoldoende toegankelijk is zal de oplossingsbereidheid, maar ook de betalingsmoraal, afnemen. Toegang tot het recht is op die manier niet alleen een kostenpost, maar ook van groot maatschappelijk en economisch belang. Nederland heeft een goed vestigingsklimaat, mede omdat het beschikt over een deugdelijk systeem van onafhankelijke rechtspraak.

Vraag 8

Wat is uw reactie op de kritiek van de Raad voor de Rechtspraak en de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak dat extreme verhoging van griffierechten ten koste zal gaan van de kwaliteit en toegankelijkheid van de rechtspraak?

Antwoord 8

Deze kritiek is voorbarig, aangezien de nieuwe tarieven nog niet bekend zijn. De kwaliteit van de rechtspraak wordt niet beïnvloed door een systeem van kostendekkende griffierechten. Wel zullen hogere griffierechten een impuls geven aan innovatie in het rechtsbestel. Het systeem voor bekostiging en kwaliteitsborging blijft ongewijzigd. Het nieuwe tariefgebouw zal de toegang tot het recht blijven waarborgen. Zie ook het antwoord op vraag 4.

Vraag 9

Bent u bereid, gelet op de gevolgen voor de toegang tot de rechtspraak voor burgers, de enorme lastenverhoging voor het bedrijfsleven en de recentelijk geuite bezwaren door de Eerste Kamer af te zien van de invoering van kostendekkende griffierechten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Ik verwijs naar mijn antwoorden op de vragen 1, 2 en 8.